

Saksframlegg

Til: Helse- og sosialkomiteen
Fra:

Dato: 29.06.2018
Vår ref (saknr): 18/01465-2

BYRÅDETS STRATEGISKE PLAN FOR RUSFELTET I OSLO - BYRÅDSSAK 158 AV
28.06.2018

Saken gjelder:

Sammendrag:

Byrådets visjon er at Oslo skal være en grønn, varm og skapende by med plass til alle, også for personer med rusproblemer. De siste årene har det vært en utvikling og et skifte innenfor tjenestene på rusfeltet. Det har også vært bevegelse i den internasjonale, nasjonale og lokale ruspolitikken, der kunnskap og praksis understøtter at rusproblemer skal møtes med helsehjelp, ikke straff og fordømmelse.

Byrådet ønsker å adressere utfordringene i ruspolitikken gjennom en strategisk plan for rusfeltet. Rusproblemer medfører en rekke faglig-etiske dilemmaer, og planen angir derfor en verdibasert retning for utvikling av tjenestene på rusfeltet i Oslo.

Byrådet har en bred forståelse av hva som kan føre til rusproblemer og hva som kan føre til bedring. Medvirkende faktorer finnes på samfunns-, gruppe- og individnivå, noe planens innretning gjenspeiler. Rusproblemer og medfølgende konsekvenser må møtes med et helhetlig perspektiv, fordi det angår hele familier og kan oppstå i alle deler av livet.

Byrådet fører en aktiv politikk for sosial utjevning og for en trygg og utviklende oppvekst for alle barn, unge og deres familier. Dette er viktige primærforebyggende tiltak for å hindre at rusproblemer oppstår. Kunnskap om hvordan tidlig samspill, levekår, helse og opplevelser i barndommen, herunder negative erfaringer som vold og seksuelle overgrep, påvirker barns utvikling og senere voksenliv gjør det spesielt viktig å styrke tidlig innsats i oppveksten, noe byrådet blant annet gjør gjennom satsinger som Barnehjernerne og Nye Familier. Å sikre at alle barn får en trygg oppvekst med tilknytning til trygge voksenpersoner som er glad i dem, er rusforebyggende.

Byrådet vil at innbyggerne skal oppleve at det er én dør inn til relevante tjenester ved rusproblemer. Det er kommunens jobb å koordinere sine tjenester for innbyggerne, ikke innbyggerne som skal koordinere kommunen. Alle innbyggere skal selv ha anledning til å ta kontakt, og de som har behov for det skal bli invitert til en samtale. Det bør være kort ventetid. Tjenestene må i økende grad jobbe på de arenaene folk befinner seg, og på tvers av

tjenesteområder og tjenestenivåer. Særlig viktig er dette for barn og unge, som enten står i fare for å utvikle rusproblemer, eller som lever i familier med slike problemer. Byrådet vil at hjelpen skal være lett tilgjengelig og mindre preget av særomsorg. Dette gjelder også for pårørende, som i større grad skal oppleve både å bli lyttet til og få støtte i sin situasjon.

Redusert livskvalitet, manglende utdanning, arbeid og inntekt, sosial isolasjon og for tidlig død er blant de mest alvorlige følgene av rusproblemer. Byrådet vil møte disse utfordringene gjennom en omlegging av ruspolitikken. Hovedgrepet er å føre en mer human ruspolitikk. Det vil si at ingen mennesker med rusproblemer skal bli vurdert som menneske kun på grunnlag av bruk eller avhengighet av rusmidler. De skal møtes som folk flest, med respekt og med en holdning om at de samme menneskelige vilkår om frihet, valg og ansvar gjelder også når man har rusproblemer. I en human ruspolitikk er egeninnsatsen for å oppnå bedring og en meningsfylt hverdag preget av mestring viktig. Det gjelder å skape forutsetninger for samarbeid om endring og mestring, med utgangspunkt i hva som er viktig for den enkelte. Byrådet legger til grunn at alle har ressurser og at alle har behov for, og et ønske om, å bidra i eget og andres liv.

For å øke livskvaliteten for personer med rusproblemer, vil byrådet føre en politikk som i større grad bidrar til meningsfylte aktiviteter og sysselsetting, lønnet arbeid og mindre sosial isolasjon gjennom bruk av sosialt entreprenørskap, innovasjon og samskaping.

Byrådet vil vri innsatsen fra institusjonsbaserte tilbud til helseorientert hjelp med vekt på hjemmebaserte tiltak i lokalmiljøet, egen bolig med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats. Somatiske, psykiske og rusrelaterte helseforhold må i større grad ses i sammenheng. Byrådet ønsker at hjelpen skal bidra til flere friske leveår for personer med rusproblemer og reduserer negative konsekvenser av problemene for den enkelte, familien og for samfunnet. Sentrumssamarbeidet skal fremover bygge opp under vridningen mot flere desentraliserte tiltak og lettere tilgang til hjelp i bydelene der folk bor.

At regjeringen har inntatt en mer human forståelse og tilnærming til personer med rusproblemer åpner nye muligheter for byrådets politikk. Byrådet vil iverksette den nye ruspolitikken så raskt som mulig, slik at personer med rusproblemer og deres nærmeste kan leve bedre liv.

Byrådet legger med denne planen frem to hovedmål for ruspolitikken:

- Færre innbyggere utvikler rusproblemer
- Innbyggere med rusproblemer får bistand ut fra sine behov til å leve et meningsfylt liv

Byrådets strategier for å nå disse målene er:

- Forebyggingsoffensiv for å hindre at rusproblemer oppstår
- Tidligere innsats når rusproblemer oppstår
- Økt livskvalitet ved rusproblemer

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Byrådets strategiske plan for rusfeltet i Oslo tas til orientering.